99. 12 — 18

Q. D. B. V.

Diſſertatio Hiſtorico-Phyſica,

DE

FLUXU SANGVINIS E CORPORE OCCISI AD PRÆSENTIAM OCCISORIS,

Quam

DEI & Superiorum indultu

in Alma Philureâ

Publicæ eruditorum cenſuræ ſubmittunt,

PRÆSES

M. CHRISTOPHORUS PFAUZIUS, Ulmenſis,

&

RESPONDENS

CHRISTIANUS Blauſchmied /

Ph. Bacc. Weldâ Variſcus.

Ad diem 14. Nov.

H. L. Q. C.

Lipſiæ, Typis JOH. WITTIGAU,

ANNO cIↃ IↃc LXIV.

H. M. Schultz

Q. D. B. V.

Procemium.

DIſpicienti mihi de materiâ ad diſputationem habendam inter alias hæc præſens, de effluxu ſanguinis ex corpore occiſi ad præſentiam occiſoris, occurrit. Quæ non [illegible] mihi videbatur, ut examini clarorum virorum ſubjiceretur: tùm quod de hâc materia rarò, quod ego quidem ſciam, diſputatum hic fuerit, tùm quod ipſa illa materia omninò mereatur, ut de eâ publicè diſquireretur, atque illud eô magis, quò majores celebrioresque circa hanc rem doctiorum ſunt diſſenſiones. Quare in hâc potiùs, quàm aliâ materiâ vires meas experiri animum induxi meum; non quidem quod me huic argumento pro dignitate pertractando parem eſſe conſiderem: ſed quod hinc majorem quàm aliunde in me uſum redundaturum ſperarem: idcircò etiam, ſi quæ minus congrua & huic materiæ imparia à me ſcripta fuerint, veniam mihi Æ. L. dabit, quod etiam magni alioquin nominis viros in hâc materiâ lapſos eſſe videat, & illa [illegible] æſtimari poſſit, quàm ut à me ſufficienter tractari queat. Quæ etiam me ab hoc themate facilè abſterrere potuiſſent, ſi ea meis rationibus prævalere voluiſſem. Sed cùm ea mihi majoris ponderis viſæ fuerint, in propoſito perſtiti, & hanc materiam pro re natâ pertractavi, hanc quidem methodum ſervans, ut, cùm duo [illegible] circa hanc diſputationem in quæſtionem veniant, I. utriusque quæſtionis ſtatum formem. II. circa quæſtionem priorem diſcrepantes ſententias recenſeam, veram ſententiam proponam & confirmem, adverſariosque refellam. III. circa quæſtionem poſteriorem varias opiniones autorum referam, & ex illis IV. [illegible] refutem. & V. veram ſententiam tradam, eamque rationibus [illegible] atque ſtabiliam. Quod

ante-

antequam aggrediar ho[illegible] Lect[illegible] Æquo prius [illegible] [illegible], ſicubi opiniones atque [illegible] [illegible] [illegible] refutem nullius honori aut exiſtimationi aliquid detractu[illegible] ſalvâ diſſentientium [illegible] veritatis ſtudio [illegible]
Sit itaque.

CAP. I.

§. 1.

TRi[illegible]ationi nominis non diu immorabimur, ſive enim q[illegible] de quo diſputamus, [illegible]ματοδειξιν ſive *cruentationem* [illegible] [illegible] ſive alio quocunq; nomine appellare velit, per[illegible] ei [illegible], no[illegible] enim id perinde eſt, neq; c[illegible]iquam de nomine [illegible] dummodo [illegible] conveniamus, magnam litem movebimus, ſed ſaltem de i[illegible] quæ ad noſtrum inſtitutum facere videbuntur, laborabimus.

§. 2. Hoc tantum notaſſe ſufficiat, utrumque, tum [illegible] tum *cruentationis cadaverum* vocabulum obſcurum atq; [illegible] aliquantùm eſſe, neq; rem ſignificandam primo momento [illegible] plicare.

§. 3. Cum primum vi compoſitionis [illegible] [illegible] ſanguinis demonſtrationem, oſtentationem, indicium, [illegible] ſtratio, oſtentatio, indicium multiplex eſſe poteſt, nec, [illegible] ſtratione &c. ſanguinis indifferenter ſtatim intelligi [illegible] nem &c. ſanguinis ad manifeſtandum homicidam.

§. 4. Secundum vero latius ſit, quàm ut pro adæquato [illegible] ſ[illegible]dæ vocabulo haberi poſſit, hoc enim nomine [illegible] è defunctorum corporibus ſtillationes ſignari poſſunt [illegible] mortuo Friderico I. Daniæ rege Anno 1532. contigit, *[illegible] quaq; ob lutto [illegible] clusum ſanguin[illegible] [illegible] non [illegible] per [illegible] pice [illegible] [illegible]* dicitur; *adeo ut nece[illegible] [illegible] em copioſe [illegible] exſpere*, [illegible] ex Reinero a) Harsdörffero b) qui ibidem addit, *in [illegible] corpore ſimile contigiſſe.* Quod etiam me puero, [illegible] m. corpore [illegible], quod per [illegible] ſanguine copioſe [illegible] naribus manavit, accidiſſe memini.

§. 5. Qu[illegible]

a) [illegible] p. 171. b) [illegible]
[illegible] C[illegible] [illegible]

§. 5. Quapropter maluimus rem hanc in inſcriptione diſſertationis verborum paucorum diſpendio, ut lectori de materia diſputationis ſtatim innoteſceret, circumſcribere; quàm eandem unico *αἱμαῤῥοίας* vel *cruentationis cadaverum* vocabulo obſcuram proponere, & lectorem de materiâ dubium relinquere.

§. 6. Ad rem ipſam properamus. Duæ igitur in hâc re maximè celebres ſunt controverſæ quæſtiones. 1. an ſit. 2. quæ ſit cauſa ejus. Utramq; explicationem in hoc capite dabimus.

§ 7. In prima igitur communiter quæritur: An detur talis ſanguinis è corpore occiſi præſente occiſore effuſio. Ubi notandum

§. 8. *Primò*; Senſum quæſtionis hujus non eſſe: an ſemper ex corpore occiſi ad præſentiam occiſoris talis effuſio ſanguinis contingat, ita ut præſentiam ejus neceſſariò ſemper conſecuta ſit & adhuc dum conſequatur illa ſanguinis ebullitio; d. abſtrahendo an illud ſemper acciderit, quæri tantummodò an aliquando ſaltem acciderit.

§. 9. *Secundo*: Vocabulum *ſanguinis* non ita ſtrictè ſumi ac communiter in phyſicis, pro humore illo in venis & arteriis contento, accipitur, & à variis variè definitur, (quas definitiones hic loci recenſere, aut diſcrepantes in illa materiâ naturæ myſtarum ſententias examinare è re noſtrâ eſſe non duximus, ſiquidē illas controverſias controverſias non facimus, d. ad ſuos autores remittimus.) d. eſſe amplianaum, ita ut etiam humori illi in corporibus defunctorū, qui, dum viverent, ſanguinis veri vices obiit, accommodari poſſit. Nam certum eſt, veri ſanguinis definitionem, ſi non ad omnia, ſaltem ad aliqua humoris hujus effuſi exempla non quadrare, uti ex infra poſitis parebit. Quare etiam ſanguinis nomine prorſus abſtinuiſſemus, & aptius vocabulum cruoris ſubſtituiſſemus, niſi ab aliis & plurimis imò plerisque hanc vocem ſanguinis uſurpatam fuiſſe vidiſſemus, contra quos cum diſputemus merito eorundem vocabula quoque retinemus.

§. 10. *Tertio Corpus* hic ſumi pro parte hominis contradiſtinctâ animæ, idq; per ampliationem quandam, ut ſit ſenſus: è corpore, non quod nunc eſt corpus hominis, d. quod olim fuit, uno verbo pro *cadavere*.

§. 11. *Quartò* illud: præſente occiſore, intelligendum eſſe reduplicativè, ut horum verborum ſenſus talis ſit: præſente occiſore, non quatenus homo tantum eſt, d. quatenus occiſor eſt, ut ſublato reſpectu illo nō facta eſſet ſanguinis profuſio, & ut ſic illa præſentia ad minimū

ſit conditio ſine quâ non hujus effluxus. [illegible] enim negant [illegible] ſtionis hujus negativam ampleſſi [illegible], [illegible] magis [illegible] illa cadavera accedente occiſore, quàm alio quocunque homine.

§. 12. *Quinto*, intelligi hîc [illegible] non [illegible] *meditato, ex odio, vindictæ cupiditate & ſimilibus cauſis hominem* [illegible] *teremit*, nec talem, qui nunquam publicum miniſter magiſtratûs ex lege & juſſu ſuperiorum hominem [illegible], quales v. gr. ſunt [illegible] vulgò carnifices audiunt, & certo reſpectu milites &c. Et quod [illegible] de occiſore dicitur, è contrario ad occiſum quoque ſuo modo [illegible].

§. 13. Hoc quoq; non prætereundum, Gregorium Horſtium in [illegible] *phyſicâ medica de caſu quodam admirando* hanc quæſtionem [illegible] vertiſſe hoc modo; an fluxus ſanguinis in cadavere occiſo præſentiam interfectoris indicet? [illegible] hoc præcipue non ſit in controverſia, non dubium enim eſt, quandoq; cadaver occiſi ſanguinem [illegible] ſe & forſitan ſtillaſſe abſente interfectore: ſed hoc potius [illegible], an interfectore præſente ejuſmodi [illegible] fiat. Sed Horſtius [illegible] bio hoc fecit, ut formalius reſponderet ad caſum propoſitum [illegible] enim, an Juvenis [illegible] globo æneo percuſſi & hinc [illegible] ſanguis è vulnere manans præſentiam occiſoris arguat?

§. 14. Quæſtionis ſtatum igitur ita formamus: *An [illegible] cadaver occiſi* [illegible] *aut hunc ſimilem humorem* [illegible] *qui* [illegible] *hominem illum vi à* [illegible] *ipſe ut homicida præſens eſt.* Et hæc eſt quæſtio [illegible].

§. 15. In ſecundâ vulgò quæritur? an talis ſanguinis effluxus naturaliter fiat. Ubi iterum notandum, τὸ *naturaliter* [illegible] pro eo, quod ex naturalibus oritur cauſis: per *caſum* autem [illegible] *efficientem*, ut quæſtio ſit. *An cauſa* [illegible] *ſit naturalis necne?* & hæc eſt ſecunda.

CAP. II.

§. 1.

QUod jam priorem attinet quæſtionem, in duas circa eam [illegible] abeunt ſententias. Una pars negativam tenet, [illegible] affirmativam [illegible].

§. 2. Quæ negativam defendit, numero inferior [illegible] ſunt tamen ex illis, de quibus mihi quidem conſtat, [illegible] *3. Sperlingius*)

Her-

e) Inſtit. phyſic. l. 2. c. 3. p. 142.

Horſtii d) & apud Horſtium *e)* citatus *Joh. Zangerus JCtus f)*

§. 3. Et primus quidem hâc de re ita: *Experientia de ſanguinis fluente à cadavere [illegible] ad præſentiam homicidæ fallax eſt. Nec enim ſemper ſanguinem ſtillat cadaver homicidâ præſente: nec, quoties ſtillat, [illegible] homicida adſtat. Invenis cadaveris aliquot dies & ſeptimanas [illegible]. Hinc vel levi factâ commotione ad corporis ruis [illegible] per nares aliasq; vias patentes, elabitur, ſive adſit, ſive abſit homicida.*

§. 4. [illegible] verò Horſtius nempe *g)* inter alia ita ait: *Quamvis enim negare poſſumus, quin interdum FORTE FORTUNA præſente interfectore hæmorrhagiam patiantur cadavera; nullus tamen negabit, ut plurimum quoq; abſentibus homicidis cadavera quandoq; ſanguinem ſtillare, imo ſæpiſſimè verò interfectore præſente penitus fruſtra tale ſignum à judicibus expectatur: interdum non vero, ſed ficto autore præſente [illegible] ſequitur &c.* poſtquam verò varias autorum ſententias recenſuiſſet & conceſſiſſet, præſentiam percuſſoris in vulnerato vivente Sanguinis fluxum poſſe commovere, negat concluſione ſecunda [illegible] *vulnerato fluxus ſanguinei interfectoris præſentiam per [illegible] cauſam eſſe.* Tertia E concluſione ſtatuit *corpus [illegible] mortuum & occiſum per plurimos dies vel [illegible] vel per intervalla naturaliter Sanguinem ſtillantem habere poſſe* PRÆSENTE VEL NON PRÆSENTE INTERFECTORE. Quam cum poſtea confirmaſſet, refutat ibidem eorum ſententias, qui hujus rei cauſas naturales apertas intelligant. Illis autem, qui ad ſupernaturalia confugiunt, reſpondet, *[illegible] fingendam eſſe cauſam ſupernaturalem, ubi naturalis in promptu ſit. Quod ſi vero exempla talia ſint quæ ad dictas ſuas cauſas non revocentur, nulla ratione repugnare ſe poſſe, præternaturaliter hoc fieri.* Itaque poſſea ſibi objectionem quandam quam etiam diluit, additque aliam rationem de quibus poſtea.

§. 5. Nil, Hæc verba *præternaturaliter hoc fieri* ambigua eſſe & poſſe habere vel hunc ſenſum: *ſi dantur talia exempla quæ ad cauſas naturales revocari non poſſunt, nulla ratione repugnare poſſumus præternaturaliter hoc, ſc.* cruentationem cadaverum in genere *fieri*; aut hunc: *Si dantur talia exempla, non repugnamus [illegible]* Sed

procul-

d) [illegible] medic. de [illegible] quodam [illegible] paſſim e) [illegible] p. 66. f) [illegible]
f) tract. quæſt. p. 32. g) c. I. p. 37.

procul dubio priorem ſenſum non attendit [illegible], quia [illegible] naturalem cauſam rejicit, nec putandum eſt, cum [illegible] ſententiæ fuiſſe, [illegible] quid ſentiret, ipſi non conſtaret.

§. 6. *Tertius* verò apud Horſtium [illegible]) videri poſſit, [illegible] huc tranſcripſiſſemus, niſi chartarum anguſtia nos [illegible]. [illegible] tamen: ſenſit ille, ſanguinis fluxum vel ex agitatione & [illegible] poris, vel plane ex accidente [illegible] contigiſſe.

§. 7. Reſtat ergo, ut veram ſententiam proponamus & confirmemus, adverſariosque refutandamus.

§. 8. Vera igitur nobis videtur altera, *affirmans scil. ſententia*, cui etiam plurimi & maximæ inter eruditos famæ Viri [illegible], quos infra videbimus. Jam ſolum exempla & rationes [illegible], & quia exempla inſtar fundamenti ſunt, quibus tota [illegible] diſputatio, ideo [illegible] recenſendis, quòd res ita poſtulet, [illegible] erimus prolixiores; ſelectis tamen illis, quas inſigniores [illegible] comitatæ ſunt, & ex quibus veritatem eò melius erui poſſe [illegible]. Gradum tamen eorum ſervabimus.

§. 9. Jacobus ab Aqueria Patritius Arelatenſis cum [illegible] mortuus eſſet, &, qui vulneraverat, à magiſtratu comprehenſus, in conſpectum cadaveris delatus fuiſſet, ut occiſum recognoſceret & ſcelus fateretur: mox ebulliens ſanguis NB. multo cum fervore & [illegible] prodire è vulnere & è naribus cœpit ſpectantibus cunctis. Horſtius [illegible] Franciſco Valeriola [illegible] & Henric. Kornman [illegible]

§. 10. Christierni II. Daniæ regis [illegible] orum quidam, tempore veſpertino, luminaribus extinctis, ſtricto pugione interemptus [illegible] conclavi, in quo tunc temporis præter regium [illegible] undecim aut duodecim nobiles convenerant. Cum autem [illegible] non conſtaret, ac nobiles culpam in [illegible] ex omnes in conclavi dicto congregatos [illegible] ſingulos manu dextram nudo interfecti pectori admoverent, [illegible] purgare [illegible] git quod extra culpam patratæ cædis eſſent conſtituti. Id cum à nobilibus fieret, NB corpus occiſi nullum ſignum [illegible] dedit. Accedens curſor [illegible] pedes primum [illegible]. Deinde manu ad defuncti pectus applicatâ, ſtatim Sanguis tam ex vulnere quàm ex naribus magnâ copiâ erupit, [illegible] ſe amorem oſtendit. Curſor verò ſcelus [illegible] confitetur, & capitis [illegible]. Poſtea Rex Chriſtiernus [illegible] modum explorandi [illegible]

In

[illegible] p. 46. [illegible] obſ. 6. 303. [illegible] mir. mort. part. [illegible]

Ioanno regno [illegible] paſſus eſt obſervari. Heinr. Ranzov. *in epiſt. ad Dav. Chytræum*, ex quâ citat Melander *m*) & ex eo [illegible] *n*)

§. 16. Johannes Spiet miles Etiswylæ apud Lucernates, uxorem [illegible]. Quæſtionibus ſubjectus, nihil confeſſus eſt. Igitur judicum ſententia exutus eſt, & raſus, atque à carnifice ad cadaver, 20. die poſt mortem [illegible], adductus. Quo appropinquante, [illegible] ſudare cœpit. Propius accedens, juraturus erat [illegible] ſe inſontem eſſe. Sed quid fit? Sanguis è cadavere per [illegible] deſtillavit. De ſcelere igitur confeſſus eſt; [illegible] ac membris [illegible] rotâ, periit. Cruſius *o*) ex Seb. Franck. Quam hiſtoriam etiam citat Zeilerus *p*) additque corpus ſanguinem ſudaſſe, quod tamen in Cruſio non reperio.

§. 17. [illegible] in Franconiâ corpus occiſi in plateâ [illegible] inventum eſt. Triginta ſex horis poſt, cum per aliquot horas aëri libero expoſitum eſſet (NB. ne fortè motus ſanguinis fluxum concitaſſe arbitrari poſſis) ad illud adductus eſt Balthaſar N. & Nicolaus N. ſed corpus nullum ſignum dedit. Hi duo ante contentionem, aliò conceſſerant, & ſic inſontes erant. Adducto Georgio N. os occiſi ſanguine ſpumaſcit (hic aderat, ſed manus non admoverat, illis tamen autor extitit, verbis contentioſis promovit) quo abducto, ad præſentiam Nicolai excubitoris è corporis vulnere ſupra cor ſanguis effluxit, illudque ac ſi viveret, trepidavit. Hoc non obſtante excubitor juramento ſe purgavit. Accedente Laurentio N. quo cum occiſus colluctatus eſt, cum vulneraretur, denuò mortui os ſanguine ſpumavit & ex vulneribus ſanguinem fudit. Sequenti die Nicolaus excubitor & Laurentius N. crimen confeſſi, dignam reportarunt pœnam. [illegible] *q*) Cui ſimile refert Cruſius *r*) Hoc 1510. Anno, in Bacchanalibus, die Martis, interfectus eſt Johannes Albuſſer (apud Albuſſum in [illegible] parochiâ) in Sultzbergo, punctione non magna ſupra genu: nec percuſſor ſciri potuit. Quatuor poſtea ſeptimanis, iterum die Martis, fratres & propinqui illius, duos aucupes ex Kalmbergo in provinciale judicium Campidonum adduxerunt, ac de cæde accuſarunt. Illis ſe innocentes affirmare, ſententia lata eſt, ut jurejurando ſe purgarent: duobus digitis, inter quos alba lana in

B vulnus

m) Jocoſer. [illegible] p. 461. *n*) im Schauplatz denckwürdiger Geſchichte [illegible] 1. *o*) parte 3 annal. Suev. [illegible] *p*) [illegible] hiſt. [illegible] 337. *q*) im Schauplatz [illegible] Mordgeſchichte part. 6. hiſt. CXXIX. p. 444. ſq. *r*) p. 3. annal. Suev. l. 9. c. 16. [illegible] p. 536.

vulnus impoſuis: an non aliqua mutatio vulneris [illegible]
Primò jurante nihil novi ſecutum. Altero autem [illegible]
cœpit vulnus, & ſanguis exire, per pedem defluens, [illegible]
numeroſo. Tunc judices illum ut cædis [illegible]
[illegible]narunt: quo etiam ſupplicio affectus eſt publica in via, juxta pro-
vinciæ tribunal ad fanum.

§. 13. In quadam Flandriæ Univerſitate Studioſus [illegible] depere-
bat hoſpitæ ſuæ filiam, quam ſpe nuptiarum deceptam [illegible],
impregnatam autem peregre abiens dereliquit. Quæ filiam enixa,
eam ope famulæ ſuffocavit, inque horto ſub arborem [illegible]
condidit, duobus annis præterlapſis, hæc mater cum filia ſua [illegible]
mutat, novus ædium incola in horto [illegible] reperit [illegible] cada-
ver, tam recens, ac ſi duorum veterium dierum [illegible] eſſet. Accerſitur mater cum filia, qua adveniente [illegible] fi-
liolæ per nares, oculos & aures ſanguinem fudit, &c. Hanc hiſtoriam
lege fuſius apud Harsdorfferum s)

§. 14. In Hiſpania aliquando Paſtor quidam nomine Lauren-
tius Borres occiſus & in vepreta & fruticeta abjectus eſt. Magna
induſtria quæſitus, quando demum, poſtquam vita privatus eſt, in-
ter frutecta lapidibus tectus, inventus eſt. Hæc res abſque [illegible]
peracta ſolam ſuſpicionem in hominibus reliquerat. Suſpecti de
homicidio vicini quidam nobiles nomine de Vargues [illegible]
& Johannes Franciſcus. Capti ſinguli ad corpus [illegible].
Poſtquam primus acceſſit cadaver copiosè ſanguinem [illegible]
abiit. Secundo accedente mortuum digitum ad vulnus & inde ad
præſentem intendit. Hoc facto hi duo cædis auctores [illegible]
[illegible]. Ex Joſeph. Seſſe. t) Harsdörffer u) & ex [illegible]
Huic ferè ſimilis eſt illa apud Ca[illegible] [illegible]
quæ ſic ſe habet. *Anno ab incarnatione Domini MCCLXXI [illegible]*
Theutonice Pforzheim [illegible], contigit [illegible]
vetula Judæis familiaris effecta, puellam [illegible]
batam parentibus, venderet [illegible]
per plura paria lineamentorum [illegible]
[illegible] nibus vulnerum [illegible] pe-

[illegible]

s) [illegible]
[illegible] Schreiner [illegible]
[illegible]

guinem exprimentes, & in ipſis linteaminibus diligentiſſimè receperunt. Hanc autem poſt tormenta defunctam, Judæi in aquam quandam prope oppidum projecerunt, & ſuper eam lapidum congeriem poſuerunt. Tertia vel quarta die, per manum erectam ad cælum, a piſcatoribus eſt inventa, & in oppidum deportata, horrentibus & clamantibus populis, a Judæis impiis tantum flagitium eſſe perpetratum: erat autem in vicinia Marchio de Baden, qui mox audito tanto piaculo, pervenit ad corpus ſtatimque ipſum corpus erectum reſidens tetendit manus ad Principem, quaſi vindictam ſanguinis vel fortè miſericordiam imploraret. Poſt horam verò dimidiam ſe depoſuit defuncti more ſupinum. Adductis igitur ad hoc ſpectaculum impiis Judæis, ſtatim eruperunt omnia vulnera corporis, & in teſtimonium horrendi ſceleris copioſum ſanguinem effuderant. Judæi capitis pœnam dederunt.

§. 15. Cuidam Viatori in itinere interfecto, quod de latrocinii autore non conſtaret, manus reſecta, ac in carcere Senatus Itzehoenſis, in ſigno in fumo ſuſpenſa eſt. Tandem cum fortè fortuna poſt decem annorum intervallum autor cædis in eam domum ſe recepiſſet, manus jam dudum exſanguis & arida, ſanguinem ex alto in menſam ſubjectam ſtillare cœpit. Ex quo conjectura facta eſt, hominem latrocinii reum exiſtere. Carnifex viſa Senatui indicat. Hic, homine in vincula conjecto, patrem meum accerſit. Latro, eo præſente, evidens judicium divinum agnoſcens, cædemque ante multos annos à ſe perpetratam affirmans, juſtam ſceleris pœnam, quam ſibi infligi ultro petiit, perſolvit. Melander α) vid. etiam [illegible] β) & [illegible] γ)

§. 16. Sic me olim legiſſe memini, autor tamen non ſuccurrit, aridi oſſa tangentibus interfectoribus ſanguinem ſtillaſſe. Imò Cruſius δ) recenſet: faſciculam cujuſdam pauperis mercenarii à caupone interfecti, cum juſſu magiſtratus caupo ſumſiſſet in manum ſanguinem ſudaſſe & autorem prodidiſſe.

§. 17. Ex ita dedimus exempla ſanguinis cum fervore: copioſè: ad aliorum præſentiam non, ſed ſolum ad interfectoris: cum ſudore: cum pulſu cordis: poſt biennium per oculos etiam cum motu & tendentia manus: ex exſangui manu: imò ex oſſibus, manantis. Qui

plu-

α) c.1 [illegible] Rajemii ad Clyt. β) c.I, Jul. CLXVI. γ) c.1 pag.3.
δ) part.3 annal.l.9.c.21. p.525.

pluга deſiderat, adeat Kornmann. ι) Engelium [illegible] [illegible] Weinrichium θ) Cantiprat ι) Vellerum κ) M[illegible] [illegible] den L. [illegible] μ) alios.

§. 18. Hæc autem quæ recenſuimus exempla tal[illegible] [illegible] nes Sperlingii & Horſtii non admittant uti impr[illegible] demonſtrat [illegible] lumus, videbimus tamen rationes eorum [illegible]

§. 19. Et quidem E. Sperlingius ita ratiocinatur [illegible] *cadaveris aliquot dies & ſeptimanas [illegible] ſanguinem [illegible] ratione [illegible] corporis habitum & [illegible] bi, ſive [illegible] abſit homo [illegible]*. Sed [illegible] cadaveribus tamdiu conſervari ſanguinem, [illegible] ſanguinem expelli poſſe ab [illegible] men hoc in his exemplis [illegible] cum magno fervore & [illegible] ctum; imò in ſecundo corpus [illegible] emittendi cruoris, donec [illegible] corpus ſangui [illegible]

§. 20. In [illegible] davit, quæ [illegible] ſudor m[illegible] quæ [illegible]

[illegible]

puto. qui enim manui aridæ oſſibusque ſanguis naturaliter ineſſe poterit.

§. 22. Quod autem dicit: *Non ſemper ſanguinem ſtillare cadaver homicidâ præſente: nec quoties ſtillet, etiam homicidam adſtare*, facile ipſi largimur, nam ex ſupra dictis patet, non eſſe in quæſtione, an ſemper id contingat, ſed an aliquando contigerit, nec ſumus in ea opinione, omne in cadavere occiſo ſanguinis profluvium ſemper teſtari præſentiam homicidæ. Quod autem caſu de [illegible] vult, *experientiam hanc eſſe fallacem*, id ipſi negamus: hoc partim hinc ſequitur, in hoc caſu non temerè judicandum, ſed omnes rei circumſtantias accuratè perpendendas.

§. 23. Ad Horſtium jam pergimus, cujus rationes eaſdem cum Sypillagii ξ) præced. refutatis, jam non tangimus, ſed quid ille peculiare ſuperaddat, videbimus. Ratio ejus prima deſumta eſt a ſimilitudine, argumentatur enim ita ο) *Quemadmodum animi affectibus [illegible] in homine vivente maxima fit ſpirituum atque humorum commotio & permutatio, ita neque [illegible] non eſt, [illegible] ipſis contentis humoribus & ſpiritibus poſt mortem quoque ad tempus umbram & veſtigium quoddam illius commotionis remanere, quæ paulo ante mortem proceſſit. [illegible] corpus aliquod ſanguine cum violentia [illegible] & [illegible] [illegible] commotionem [illegible] per dies quosdam ſorgere [illegible] [illegible] in venis exiſtentis [illegible] & Spirituum in ſeſe retineat, [illegible] ad tempus [illegible] paulo ante [illegible] fuit impreſſus. [illegible] nihil fuit [illegible] vel [illegible] naturaliter &c.*

§. 24. Ad hoc reſpondeo concedo umbram & veſtigia quædam ſed imbecillia commotionis remanere in cadavere, illico tamen illa paulatim [illegible] expirare: verum quod illa veſtigia per [illegible] & [illegible] [illegible], quando per ſe ſolum eum habeant [illegible] ſanguinem poſt longum tempus excitandi, [illegible] argumentis [illegible] deduci poſſe quod Horſtius vult. Hoc ſaltem [illegible] ſequitur, [illegible] poſt mortem adhuc cadaver ſtillare ſanguinem tamdiu, quamdiu illa veſtigia commo-

 tionis

ξ) p. 56, 57. ο) p. 59, 60.

tionis durant, & cum illa evanuerint, ceſſare quoque ſanguinis fluxum: porrò eo majorem fluxum ſanguinis eſſe, quo [illegible] tiores affectus mortem occiſi præceſſere, e contrario [illegible] rem, quo remiſſior eſt affectus, imò in [illegible] vehementia præceſſit mortem; nulla, & ulterius [illegible] intervallo, ſed continue ſtillare.

§. 25. Unde ſi vero, hanc rationem pro [illegible] ſanguinis fluxu, cum hic naturaliter [illegible] intervallo tempore [illegible] attendimus, cum [illegible] interfectore, ſed [illegible] ſequeretur [illegible] mortui ſunt, maximo cum ſervore [illegible] potius nobis [illegible] contrario [illegible] ex inopinato interfecti ſunt, item [illegible] re atque adeo illius [illegible] inexpertes fuêre, in [illegible] mortui ſunt, ut § [illegible] nem ſemel deficiente [illegible] eſt adhuc in ſanguine [illegible] cujus tamen in [illegible] cibus ſanguis [illegible] [illegible]

§. 17. Et certè non eſt de nihilo hæc reſponſio; videbimus tamen, quid contra machinari queamus. Reſpondemus igitur 1. in genere, noſtras priores reſponſiones ad Horſtii objectionem non ſigillatim adductas, ſed junctim ſumendas eſſe, adeoque cùm hæc Horſtii inſtantia non ad omnes, quas dedimus, reſponſiones applicari poſſit, ſed ſecundam ex parte, & tertiam non tangat, ſtat adhuc inconcuſſa noſtra ſententia. 2. Ad ſingulas datas cauſas ſigillatim: quod cauſas ambientes attinet, eas reſervabimus peculiari theſi. Sanguinis abundantia poteſt quidem promovere longiorem fluxum, non tamen ejus impetum & fervorem majorem; ejusdemque defectus itidem citius fluxum, non tamen ejus impetum ſiſtere, multò minus planè tollere; ſed hæc, (ſi credendum Horſtio, dari tales commotiones) à differentia commotionis proveniunt, prout illa modo vehemens, modo debilis in ſanguine exiſtit; eadem enim eſt actio vehementis commotionis in copioſo ſanguine, quam in minus copioſo, quæ ſolùm longiorem aut breviorem durationem cauſatur. Venarum aliquarum obſtructio fluxum non poteſt impedire, aut ſi ſemel impedit, ſemper impedit, cùm commotio tam fortis non ſit, ut venas obſtructas aperire poſſit, aut ſi poteſt, certè id ſtatim poſt mortem facit, cùm eo tempore adhuc ſit fortiſſima, tempore enim ſuccedente langueſcit ſenſim: nõ probabile autem eſt, ut quod valore adhuc præditum aliquid non poteſt perficere, id, jam debilitatum illud perficiat.

§. 18. Per cauſas ambientes verò Horſtius intelligit aerem tum frigidum tum calidum, inquiens e) *Quis enim negabit, quod aeris externi conſtitutio calida [illegible] promovere, frigida contra impedire queat, [illegible] Probatur [illegible] ante annos experientia [illegible] ex arte [illegible] aquâ re- [illegible] externi aeris [illegible] ad ſanguinis [illegible] fuerint.*

§. 19. Sed reſpondeo, calorem aeris ſolum non eſſe cauſam fluxus ſanguinis, ſed ſi corpus poſt violentam mortem [illegible]

tum

e) c. l. p. 12.

tum ob aquæ frigiditatem obſtruuntur meatus ſanguinis, adeoq; [illegible] copioſior ſanguis in venis remaneat, extracto [illegible] corpore & [illegible] poſito, pandentibusq; ſe vulneribus, humor aquæ [illegible] corpori adhærens, ſanguinem ob humiditatis cognationem [illegible] potuit, qui propter copiam eò citius & liberius [illegible] exiit, ut etiam [illegible] exemplo ſine dubio contigit. Quæ eſt ratio [illegible] corpora alia aquæ non immerſa, ſanguinem non fundant, ſi [illegible] nantur, niſi aliæ ſimul concurrant cauſæ. Frigidus [illegible] ſtringit quidem, ſed non memini me legiſſe [illegible] & adeò frigido ut congelare aut nimium conſtringere [illegible] ſita eſſe. Quicquid tamen [illegible] his cautè procedendum eſſe ne temere [illegible].

§. 30. Sed non [illegible] *quoq; accidit, ut* [illegible] *quando adducitur* [illegible] *qui inte* [illegible] *non* [illegible] *inter* [illegible] *ſed* [illegible] *cadaver* [illegible] *tur:* [illegible] *quo* [illegible] *hominum frequentiam* [illegible] *maximum* [illegible] *expirationes ad aperiendos* [illegible] *humorum* [illegible] *excitandas plurimum* [illegible]. [illegible] declinandum. Reſp. quod plurimum inſerviant, concedo; quod verò eam ſolum cieant, nego. Corpus in [illegible] non [illegible] vetur, ſed commotum per aliquod temp [illegible] quitur, nec le [illegible] a manus impoſitio [illegible] IV. videbimus, repeto ſuperiori §. dictum [illegible] tem non tollunt, ſed tantùm prudentiam in judicando adhibendam eſſe monent.

§. 31. Quod porrò ejus probationem [illegible] qua probare conatur [illegible] cadaver poſt aliquot ſeptimanas [illegible] ex ſupra dictis refelli poteſt, [illegible] ne. [illegible] Kornmannum [illegible]. In cujus gratiam [illegible]

[illegible]

§. 32. [illegible]

[illegible]

Si quis effectum hunc immediate ad Deum referat, ei breviter respondemus, hoc ſolùm addendo, quod cauſa ſupernaturalis nō temere fingenda, ubi naturalis in promtu eſt. Quod ſi exempla talia ſunt, quæ ad has dictas cauſas non reducuntur, tunc nulla ratione repugnare poſſumus præternaturaliter hoc fieri. Clarum hic eſt, quòd ipſe Horſtius cauſæ ſuæ diffidat, ut fateri neceſſe habeat, omnes ſanguinis fluxus è cadavere non poſſe ad eam reduci, ſed poſſe & quosdam præternaturaliter fieri. Scrupulus alicui ſuboriri hic poſſet, an Horſtius à nobis meritò inter negantes quæſtionem propoſitam recenſeatur, cùm ipſe diſtinctè potiùs procedat & in quibusdam neget, in quibusdam affirmet. Sed non injuriâ fieri putamus, cùm ille noſtræ ſententiæ non æquus fuerit, uti videri poteſt §. 4. hujus capitis, & præterea totus ejus tractatus ferè noſtram ſententiam conetur evertere.

§. 11. Tertii nempe Zangeri rationes, in Sperlingii & Horſtii, jam refutatæ ſunt, ut illis hic recenſendis & deſtruendis ſuperſedere meritò poſſimus cùm ad alia properandum ſit.

CAP. III.

§. 1.

ABſolutâ jam quæſtione primâ accingimus nos ad ſecundam, in quâ m. Autores duplicis factionis ſunt: una eſt affirmantium, altera negantium. Affirmantium, numerō quidem magna eſt, ſed inter ſe m. ejus membra maximè diffident, adeò ferè ut quot ſunt autores, tot ſint ſententiæ.

§. 2. Alii enim naturales huic rei cauſas quærentes ad manifeſtas, alii ad occultas, & qui ad manifeſtas, iterum ad varias, & qui ad occultas, vel ad Sympathiam vel ad Antipathiam, confugiunt: quos, jam ordine in aciem cum copiis ſuis producturi ſumus.

§. 3. Inter illos, qui pro manifeſtis cauſis pugnant, primo loco collocamus Cœlium Rhodiginum φ) qui ita: *miraculum ex ſanguine ſubiexamus alterum. Unde enim fiat, ut in vulnere autore ejus ſi ſupervenit intra horas plus minus ſeptem, proſilire pernoſcatur. Nempe qui vulneratur, ab peremitur, in aſſiſtentem dolenter convertitur, cogitatio ultionem expetit avidè, ad id repente inardeſcit bilis, à qua mox ſuccenditur ſanguis, ruptimque totus ſeſe ad vulneris prorſipit, tum fomentis causâ, tum vindictæ. Convolant ſpiritus ſimul, qui inſita lega*

φ) lect. antiqu. l, 2. c. 13. p. 61. edit. Frobenianæ.

vitate mox autorem circumſiliunt. Cujus calor [illegible] *ſtuntq́; aliquandiu. Quo tempore ſi vul*[illegible] *mitur in eundem ſanguis, tum calore necdum extincto, tum* [illegible] *agitatio quievit interior, tum quia vel prius in illum* [illegible] *Porro quoniam ſpiritus ſuos repetit ſanguis, ſ*[illegible] *pro*[illegible] *guinem ſpiritus.* Quem locum m. citat Jonſtonus χ) Illique [illegible] tentiæ m. aſſentire videtur.

§. 4. Sequitur jam Petrus de Aporo allegatus à Me[illegible] & Horſtio ω) ex Petro Gregorio Tholoſano, qui aa) inqu[illegible] *quia ex vulnere recenter interfecti jam conſtricto ſanguine* [illegible] *mum ſanguinis fit ab interfectoris præſentia ex eo, quod* [illegible] *tu impreſſi ab interfectore ad interfectum virtute ſua* [illegible] *tionis & furiæ; dicunt enim impreſſiſſe eum ſpiritus* [illegible] *cenſos in interfectum tempore interfectionis, qui a præſentia* [illegible] *fectoris moveantur ex interfecto ſuo ad interfectorem ſuum* [illegible] *runt, propter quod cauſatur motus in corpore interfecti* [illegible] *ſanguinem emittunt.*

§. 5. Cornel. Gemma bb) *Videmus extincto cadavere,* [illegible] *tium diem interfectoris, imaginem velut in concreto ſangui*[illegible] *cum eodem ſemel præſente reſiduus ille ſpiritus propter* [illegible] *in percuſſorem* [illegible] *concitetur; nec prius* [illegible] *vulnere ſupprimatur, quam qui occiderit, longius a funere* [illegible] *quod ſtudioſe ſemper ad probandum facinus a prætoribus* [illegible]

§. 6. Bodinus cc) *Hominum interfectorum anim*[illegible] *ſtare vindicandis occiſoribus, veteres affirmarunt.* [illegible] *viciis omnibus non uſu venire conſtat. Exiſtima*[illegible] *occiſus ſine vindictæ ſtudio deceſſerit, id non accidere.* [illegible] *tavit antiquitas, & Plato ſcripſit* [illegible] *de legibus* [illegible] *occubuerunt, in occiſores inſiſtere: quod* [illegible] *marum immortalitate. Lucretius &* [illegible] *cunt, & infinitis judiciis probaverunt Judices, homicida* [illegible] *(ni ſi non attingat) tranſeunte ſtatim è vulnere manare* [illegible] Cui ſuccenturiatus Kornmannus dd) ſtatuens [illegible] *erret corpus, eidemque ſe inſinuare tentet, ut ire* [illegible]

[illegible]

x) [illegible] p. 449. *ω)* In loco [illegible] F. 4 [illegible] com[illegible] probl. 6. co[illegible] *cc)* [illegible] 6. *dd)* l. c. [illegible]

ſtere [illegible], ut ſanguinem [illegible] ad vindictam ejuſdem. Allegat ibid. & locum Gen. 4. *Vox ſanguinis.* Quam ſententiam de animæ [illegible] ratione etiam defendit Bonaciolus *ee*)

§. 7. Petr. Gregor. Tholoſanus *ff*) *Refervescit occiſi ſanguis, & quodam modo concutitur mente occiſus, adverſario, qui necem intulit, præſente.*

§. 8. [illegible] *gg*) *Satisfecerunt huic quæſtioni, quos Came- [illegible]: certum, quod nec plerumq;, neq; neceſſario fiat; quamvis [illegible], conſtitutis corporis, tum occiſi, tum occiſoris talem [illegible], metu aliisq; affectibus homicidæ, artus ejus alte- rant, [illegible], languido & mortuo corpori [illegible] manus tre- mentes, poterunt ſanguinem refrigeratum commovere & educere.*

§. 9. Joh. [illegible] *hh*) exiſtimat: *in cadavere occiſi, ſuperesſe ſpiritus [illegible], ſervatores, impetum ſe vindicandi [illegible], qui, [illegible], cujus malitia laceſſiti fuerint, efferveſcunt & proſili- unt, profuſoq; ſanguine oſtendunt vindictæ indicia: id vero non fieri, ſi trucidantur [illegible], qui vi externæ non reſiſtere, ſed eam fugere malunt.*

§. 10. Galeottus Martius *ii*) Unde fit, cum homo occiſus eſt, & ſanguis refrixit, ac fluere deſiit, comparente occiſore rurſus fluat: quod ſæpè contigit, & nos quoque plerumque oculis vidimus, & Græ- cia de Patroclo hoc idem ait, Hectore homicidâ comparente, ſed hoc intra ſpatium decem aut duodecim horarum, ut plurimum contingit, rariſſimè ulterius ſe extendit. Nonnulli ex occiſoris & quidam ex occiſi ſpiritibus hoc accidere arbitrantur, quod abſonum eſt, nam ad ſanguinis jam frigefacti motum, non una pars ſpirituum ſatis eſt, ſed utraque concurrit. Cum enim occiſor furore ductus, ho- minem aggreditur, cuncti ſpiritus, qui ſui ſunt, opus juvantes, in oc- cidendum convolant, ſicuti de more eorum eſt. Itidemque hominis trucidandi in occiſorem tendunt, quo ira corporis ſui proſilit, ita ut in occiſorem volent, ibique vivant. Cum ille occiſus eſt, ſanguis jam frigefactus fluere deſiit: ſed comparente occiſore, ſpiritus utri- usque, diverſo motu agitantur, quilibet ſuum corpus repetens, mo- tum facit, unde & hominis occiſi ſpiritus redeuntes, ſedemque ſuam

repe-

ee) de formatione fœtus [illegible] cum Pinæo de virginitatis notis) p. 127. 128. *ff*) Syntagm. [illegible] l. 36. c. [illegible] *gg*) in [illegible] p. 179. *hh*) l. 5. [illegible] horol. [illegible] c. 6. *ii*) libr. de doctr. promiſc. c. [illegible] p. m. 161. 63.

*vitate mox autorem circumfluunt. Cujus calore perseverant, persi-
ſtuntq́, aliquandiu. Qui tempore ſi vulnus inſpiciat [illegible], [illegible]
mitur in eundem ſanguinem, cum calore necdum extincto, tam quia [illegible]
agitatione quievit [illegible], tum quia vel prius in illum ſeſe [illegible]
Porro quoniam ſpiritus ſuos repetat ſanguis, ſuumq́ prolicit [illegible]
guinem [illegible].* Quem locum m. citat Jonſtonus χ) Illique [illegible]
[illegible] m. aſſentire videtur.

§. 4. Sequitur jam Petrus de Apono allegatus à Melandro [illegible]
& Horſtio ω) ex Petro Gregorio Tholoſano, qui *aa*) inquit [illegible]
*quia ex vulnere recenter interfecti jam conſtricto ſanguine fluxum [illegible]
guia ex vulnere* [illegible] *præſentia ex eo, quod [illegible] ex [illegible]
mum ſanguinis fit ab interfectore ad interfectum virtute ſua fortis [illegible]
su impreſſa ab interfectore ad interfectum [illegible] cum ſpiritus inimicitiæ [illegible]
tionis & furiæ; dicunt enim impreſſum [illegible], qui ad præſentiam [illegible]
ceſſat in interfectum tempore interfectionis [illegible], unde [illegible]
fectoris moveantur ex interfecto ſuo ad interfectorem [illegible], & vulnera [illegible]
runt, propter quod cauſatur motus in corpore interfecti [illegible]
ſanguinem emittunt.*

§. 5. Cornel. Gemma *bb*) *Videmus extincto cadavere, usq. ad ter-
tium diem interfectoris imaginem velut in concreto ſanguine latuiſſe
cum eodem ſemel præſente reſiduum ille ſpiritus propter ideas inhærentes
in percuſſorem obvium concitetur: nec prius profluvium ſanguinis
[illegible], quam qui occiderit, longius a funere ſit [illegible]
[illegible] ſemper ad probandum facinus a prætoribus obſervatum [illegible]
[illegible] ſtudioſe ſemper ad probandum* [illegible]

§. 6. Bodinus *cc*) *Hominum interfectorum animas [illegible]
ſtare vindicandis occiſoribus, veteres affirmarunt. Sed hoc tamen [illegible]
micidis omnibus non uſu venire conſtat. Exiſtimavit [illegible]
occiſum ſine vindictæ ſtudio deceſſerit, id non accidere.* [illegible]
[illegible] *antiqui* [illegible], *& Plato* [illegible] *libro de legibus* [illegible]
[illegible] *occubuerunt, in occiſores inſiſtere, quod Marſilius Ficinus* [illegible]
[illegible] *immortalitate, Lucretius & Virgilius Æneid. 4* [illegible]
[illegible] *probaverunt Judices, homicida* [illegible]
cunt, & in [illegible] *judiciis probaverunt* [illegible] *ſtatim e vulnere manare ſanguinem
(* [illegible] *non attingat)* [illegible]
Cui ſuccenturiatus Kornmannus *dd*), ſtatuens: *quod anima* [illegible]
erret corpus, eidemq́ ſe inſinuare tentet. [illegible]

χ) Thaumatogr. natural. [illegible] c.3 art. [illegible] p.429. [illegible] *bb*) [illegible] [illegible] comment. in prob. Ariſt. [illegible] probl. 6. [illegible] *dd*) [illegible]
Commerciis.1.6 *cc*) [illegible] c.3. [illegible] 64. *dd*) [illegible]

ſtens accedere, ut ſanguinem emittat ad vindictam ejusdem. Allegat ibid. & locum Gen. 4. *Vox ſanguinis.* Quam ſententiam de [illegible] obſervatione etiam defendit Bonaciolus *ee)*

§. 7. Per Gregor. Tholoſanus *ff) Referveſcit occiſi ſanguis, & quodammodo concutitur mente occiſus, adverſario, qui necem intulit, praeſente.*

§. 8. Waſſonius *gg) Satiſfecerunt huic quaeſtioni, quos Camerarius citat Autores; certum, quod nec plerunq;, neq; neceſſario fiat; quando vero evenit, conſtitutio corporis, tum occiſi, tum occiſoris talem commotionem cauſatur, metus aliiq; affectus homicidae, artus ejus alterant, cutisq; nudato, languido & mortuo corpori imponuntur manus tremulae, poterunt ſanguinem refrigerare, commovere & educere.*

§. 9. Joh. Sophronius Kozack *hh)* exiſtimat: *in cadavere occiſi, ſuperſtites ſpiritus [illegible], ſervantes, impetum ſe vindicandi diutiſſime, qui, accedente eo, cujus malitia laceſſiti fuerint, efferveſcunt & proſiliunt, profuſoq; ſanguine oſtendunt vindictae indicia: id v. non fieri, ſi cruciantur meticuloſi, qui vi externae non reſiſtere, ſed eam fugere malunt.*

§. 10 Galeottus Mertius *ii)* Unde fit, cum homo occiſus eſt, & ſanguis refrixit, ac fluere deſiit, comparente occiſore rurſus fluat: quod ſaepe contigit, & nos quoque plerumque oculis vidimus, & Graecia de Patroclo hoc idem ait, Hectore homicidâ comparente, ſed hoc intra ſpatium decem aut duodecim horarum, utplurimum contingit, rariſſimè ulterius ſe extendit. Nonnulli ex occiſoris & quidam ex occiſi ſpiritibus hoc accidere arbitrantur, quod abſonum eſt, nam ad ſanguinis jam frigefacti motum, non una pars ſpirituum ſatis eſt, ſed utraque concurrit. Cum enim occiſor furore ductus hominem aggreditur, cuncti ſpiritus, qui ſui ſunt, opus juvantes, in occidendum convolant, ſicuti de more eorum eſt. Itidemque hominis trucidandi in occiſorem tendunt, quo ira corporis ſui proſilit, ita ut in occiſorem volent, ibique vivant. Cum ille occiſus eſt, ſanguis jam frigefactus fluere deſiit: ſed comparente occiſore, ſpiritus utriusque, diverſo motu agitantur, quilibet ſuum corpus repetens, motum facit, unde & hominis occiſi ſpiritus redeuntes, ſedemque ſuam

repe-

ee) de formatione foetus (impreſſ. cum Pinaeo de virginitatis notis) p. 237 238. ff) Syntagm. juris l. 3[illegible] c. [illegible] n. [illegible] gg) in [illegible] p. [illegible]9. hh) l. 5. [illegible] horol. [illegible] c. 6. ii) lib. de doctr. promiſc. c. 33. p. m. 165. ſq.

repetentes, & occiſoris recedentes, ut ad corpus redeant, faciunt [illegible] rum ejus rei, quam habitant. Habitant autem [illegible] & hoc [illegible] cto ſanguis jam fit frigidior, & ad fluxum ineptus: ab occiſoris & occiſi Spiritibus vi multiplicata agitatus rurſus fluitat, eſtque [illegible] tus proprii corporis affectus, ut plerumque latitantem hominem [illegible], ſed proximè exiſtentem, intra tempus, quod aſſignavimus [illegible] enim [illegible] ris vivunt, recognoverint ac repetiverint. Hoc autem non in omnibus occiſis, ſed in pleriſque evenit, quoniam quorundam natura [illegible] debilis eſt, ut eorum Spiritus [illegible] momento conflaccefcant. Neceſſe ergo eſt, corpora ubi hæc fieri [illegible], ſint calidiora, quorum calore Spiritus conſervantur.

§. 11. Andr. Libavius in [illegible] de cruent. cadaverum [illegible] (quam hactenus non vidimus) [illegible] apud Horſt. [illegible]) & Casma[illegible] [illegible]) ſtatuit: *halitum ab [illegible] provenientem, ſpiritus in ſanguine [illegible], [illegible] major obſtet, ei veſcere & [illegible] bullis [illegible] egredi &c.*

§. 12. Hi [illegible] quos cauſis hujus rei manifeſtas ded[illegible] [illegible] ad [illegible] perpe[illegible].

§. 13. [illegible] vel [illegible] vel antipathiæ [illegible] autorem [illegible] reperire licet, alii n. ſympathiam alii antipathiam eligunt. Sympathiæ aſſertores nullos ipſi vidimus, Casmanus tamen in [illegible] & Magi[illegible]) dari tales aſſe[illegible].

§. 14. [illegible] v. patronos [illegible] jam exhibebimus, P[illegible] Franciſcum Valleri[illegible] apud Hor-[illegible] [illegible] allegat [illegible] verſus Lucretii: — — libido

Incitat irritans loca turgida ſemine [illegible],
Idque pe[illegible] corpus mens unde [illegible] amore.
Namque hom[illegible] cadunt in v[illegible] illam
Emicat [illegible]
Et [illegible] eſt, h[illegible]

Addit que, *in corpore [illegible] occultam quandam [illegible] ad [illegible] ab ea ſanguinem [illegible] [illegible] eſſe [illegible]* [illegible] Mercula [illegible]

[illegible]-

[illegible]

[illegible]

Iantes in eum ſpiritus ſanguinem ſecum trahunt, qui latente interiore vi ſpiritus ſuos repetit, &c.

§. 15. Sequitur Delrio, qui ſſ.) *à verò propius abire* dicit *eos, qui ad antipathiam confugiunt.* Confer etiam ejusdem diſquiſit. magicas tt)

§. 16. Levinus Lemnius de occult. nat. mirac. *uu*) ait: *Si quis hoc ad antipathiam referre velit, ſe hac in re non futurum contentioſum.* Magirus xx) etiam ad antipathiam refert.

§. 17. Athanaſius Kircherus *yy*) inter alia: *ita hanc prodigioſam naturæ actionem explicamus: Vehemens & violentus ſpiritus, quo occiſor alium ſibi inimicum impetit, maligna vi plenus, per oculos, os, nares, in inimici ingreſſus intimas fibras, tum potiſſimum ſanguinem, ac in ſanguine latentem qualitatem vectore ſpiritu invadit, qui inescatus, vel vi rarefactiva ſanguinis cadaveris, vel alio quodam occulto naturæ diffuſo, loco cedens foras erumpit, eò quòd ſpiritus occiſoris ſanguini occiſi dicta ratione communicatus, non commode in alieno ſubjecto exiſtens, proprium videlicet occiſoris ſanguinem naturali inclinatione appetat; hic vero illum, ceu ſibi proprium ac naturalem attrahat, non ſecus ac ſupra de antidotorum magnetiſmo docuimus, repellente cadavere ſpiritum tanquam ſibi repugnantem & inimicum. Dum igitur occiſoris ſanguis, quod ſuum eſt appetit, occiſi autem contrarius ſpiritus, ſpiritum inimicum & hoſtilem repellit, fit, ut hac ſpirituum contrariorum luctâ, ſanguis, quorum vehiculum eſt, effervescens violenter foras erumpat. Atq; hac ratione ego hanc actionem ſane prodigioſam perfici, ſalvo aliorum judicio, exiſtimo.*

§. 18. Gaſparus Schottus zz) *Ego cum hac ultima* (ſc. quâ ad antipathiam recurritur) *opinione ſentio.* Repetit ibidem ea, quæ Kircherus *aaa*) habet.

CAP. IV.

§. 1.

REſtat jam, ut falſas ſententias à verâ ſegregemus, easq; deſtruamus, & deniq; veritatem [illegible]: illa in præſenti, hoc in ultimo capite σὺν θεῷ [illegible].

§. 2. Notandum autem ob rationum in autoribus ſimilitudinem

 in

ſſ) in Comment. [illegible] l. 1. c. 3. qu. 4. & l. 4. c. 4. qu. 5. ſect. 1. uu) l. 2. c. 7. [illegible] xx) in phyſ. peripat. l. 3. c. 8. th. 16. & 17. pag. 158. yy) art. magn. part. 9. quæſt. poſt. c. 3. zz) mag. nat. part. 4. l. 5. ſyntagm. 3. c. 4. p. 475. ſqq. aaa) Cit.

In ſingularum ſententiarũ refutatione ſingula argumenta [illegible] nos non ponere, ſed ea ex cognatis [illegible] eſſe [illegible], quia [illegible] parcemus, tum ne eramben bis coctam eidem [illegible] inferamus.

§ 3. Et ut ordine procedamus, primò de iis [illegible] ſas manifeſtas quærunt. Dicimus autem, *hanc ſanguinis [illegible] ex his cauſis manifeſtis non provenire.* Quia autem varia à [illegible] [illegible] eas in ſpecie, quanquam tamen [illegible] brevitati [illegible] mus. conjunctis tamen iis quæ cognatæ, cognatas etiam habeat [illegible] nes.

§ 4. Cœlii Rhodigini ſententia his laborat 1. extenditur [illegible] tùm ad paucas horas, cùm tamen noſtra data exempla pleraque de [illegible] turniori longè tempore loquantur. Ratio E. ejus caret [illegible] 2. præſupponit cogitationem quandam atque vindictam [illegible] in cadavere, cùm tamen α. nõ omnis [illegible] cum vindicta [illegible] tuus, uti ex aliquibus exemplis noſtris patet. β. [illegible] ſi ve[illegible] ſe in ea eſt ſententia. animam hærere adhuc, poſt exceſſum, circa corpus. refutabimus eum paulò infra. 3. ſtatuit [illegible] *[illegible] egredi & occiſorem circumſiſtere, ejusque [illegible] perſiſtere, [illegible] nec ille in conſpectum cadaveris veniat, [illegible] ad ſe [illegible] bus ſanguinē, ſpiritus ſuos repetere ſanguinem & ſic [illegible]* [illegible] gens poſtulatum! ſpiritus, leviſſima corpora, egreſſos e cadavere circumſiſtere autorem, nec aeris motu diſſipari, ſed tam diu per[illegible] re donec in conſpectum cadaveris veniant. Ingens itidem poſtulatum! ſpiritus ſanguinem repetere, & ſanguinem tanquam graviorem ſequi levius, & ſic e vulnere manare. Unde enim hic appetitus ſpiritibus? & ſi habent talem appetitum, cur à ſanguine ſimul [illegible] unde illa inſultatio ſpirituum in occiſorem? nam vindictâ careat ſpiritus, quia animâ.

§. 5. Petrus de Apono, ſi ſic ſtatuit, ut in Horſt[illegible] & Mel[illegible] citatione legimus, idem [illegible] cum Libavio [illegible] quapropter [illegible] fideliâ duas dealbemus parietes, illi loco reſervamus.

§. 6. Ideam ſeu imaginem interfectoris hærere in cadavere [illegible] ciſi ad tertium usque diem, quod Cornelius Gemma [illegible] non per moveri poſſum, unde enim illa idea illorum cadaveri [illegible] [illegible] qui interfectorem ſuum planè non cognoverunt. Unde [illegible] ſequitur, hoc ad exempla omnia applicari non poſſe. Sanguis [illegible]

[illegible]

non eſt ſcelerum talium receptaculum, ſi verò per Ideas intelligis impreſſam vindictæ cupiditatem erga percuſſorem, reſpondeo illam cum animâ ſemel abire, nec abeunte illâ remanere, cum illud animæ propria affectio ſit. ſed hanc ſententiam recitaſſe eſt ferè refutaſſe, quare dicta ſufficiant.

§. 7. Bodini, Kornmanni & Bonacioli ſententia de animarum circa corpus oberratione omni caret fundamento, & religioni Chriſtianæ adverſatur; quam m. rem, ne falcem in alienam meſſem mittamus, Theologis relinquimus. Locum Gen. 4 quod attinet, Reſp. à clamore vindictæ ad Deum ad clamorem vindictæ ad homines, & ad ſanguinis deſtillationem N. V. C.

Ut enim taceam, cum Deus hoc ad Cainum diceret, fratricidam corpori Abelis non adſtitiſſe, Deus hoc effato procul dubio Caino innuere voluit, ſanguinem & cadaver occiſi Abelis id teſtari, quod videlicet ipſe fratricidii reus ſit; Vid. quæ in hunc locum habet Petrus Martyr Hackſpan ccc) aliique Commentatores. Et confer quæ pulcherrime dicta ſunt in hunc locum ab Ambroſio *ddd*)

§. 8. Tholoſani ratio valeret quidem in vulnerato vivente, ſed in mortuo talis mentis concuſſio locum non habet, ubi enim mens non eſt, ibi m. mentis concuſſio timenda non eſt.

§. 9. Objectionem Watſonii, quod nec plerumq; nec neceſſariò contingat, ſuperius refutatam dedim 9 *eee*) ubi videri poteſt. Quod verò ſubjungit; *metum aliosq; affectus homicidæ artus ejus alterare, cumque nudato, languido & mortuo corpori imponũtur manus trementes, poſſe ſanguinem refrigerare, commovere & educere.* Ad id reſpondemus (1) non ſemper manus homicidæ imponi corporibus, & tamen aliquando ſolam præſentiam ſanguinis fluorem ſecutum eſſe, (2) metum non ſemper occupare interfectorem, quoad exteriorem corporis habitum, imò ſæpè ne ad interiorem; tum ob confidentiam, ſanguinis effuſionem non ſucceſſuram, tum m. quòd ſe de homicidio non eſſe ſuſpectum videat, & corpori ſolùm appropinquet. (3) refrigerando ſanguinem conſtringi non educi, ut vult Watſonius, ob frigoris vim conſtringentem & condenſantem.

§. 10. Kozackii ſententiam breviter, quoniam à reliquis ſolutio peti poteſt, tangemus. Spiritus per ſe non habent imperium vindi-

candi

ccc) libr. [illegible] ſacr. c.1.p.8. ddd) T.IV. lib.2. de Cain. & Abel. c.9. fol.117. edit. Baſ. Ao. M.DLXVII. eee) in §.5.

candi ſc. quià non ſunt animati; ad id autem requiritur facultas cognoſcens, quæ ſc. objectum, a quo læſio profecta eſt, cognoſcat, quæ autem facultas animæ rationali competit, quæ in cadavere occiſi non eſt. Muſculoſos autem, & qui vi externæ non reſiſtunt, ſanguinem non emiſiſſe falſum eſt, dedimus enim exempla.

§. 11. Libavius & Petrus de Apono in eo conveniunt: *perempſorem emittere ſpiritus quosdam de ſe*, differunt in eo, quòd Petrus Aponenſis eo *tempore interfectionis in occiſum transfundi, eumq́; poſtea præſentem perſentiſcere, & fontem ſuum repetentes ſanguinem ſecum in vulnus trahere*; Libavius v. *eosdem tum demum, cum corpori mortuo ſiſtitur, ab interfectore procedere, & ſanguinem, impreſſum motum adhucdum habentem commovere*, affirmat. His igitur reſpondemus, & primò Petro Aponẽſi, abſurdum eſſe, ſpiritus inimicitiæ ab interfectore ingredi occiſum, & tam diu ſervare appetitum repetendi fontem ſuum. Cum 1. homicida non ſemper occidat ex inimicitiâ, ſed aliâ quandoque causâ, veluti exemplum c. 2. §. 13. allegatum declarat. 2. non ſemper ingredi poſſint corpus occiſi, in illis, qui interfectorem odio habent, & cum eo de vita certant, ob reſiſtentiam ſpirituum contrariorum in occiſo. 3. illi Spiritus, ſi qui ſunt, paulatim evaneſcunt, ut tantam vim, quantam ipſis Aponenſis affingit, habere nequeant, & ſi vel maximè talem vim haberent, illam in actu homicidii exercerent, cur enim, ſi in occiſum transfunduntur, non ſtatim ſanguinem è naribus cient, veluti poſtmodum, *ex hypotheſi Aponenſis*, faciunt, 4. unde ipſis hic appetitus repetendi fontem ſuum, cùm tamen ſpiritus alii è homine emiſſi, ad eum non redeant ſed evaneſcant. 5. ſpiritus illi homicidam repetentes, tantum abeſt, ut ſanguinem ſecum trahant, ut potius eum fugiant & à ſe ob odium quod ſpiritibus eum ſanguine occiſi intercedit, repellant. Secundò Libavio: 1. ſequi ex ejus ſententia, ſanguinis fluxum in aere libero & ſub dio non dari e cadavere, quia ſpiritus interfectoris tam fortiter in ſanguinem agere non poſſunt, ut eum expellant, ſi in aere libero id fiat; propterea quia ſpiritus diffunduntur in aere nec uniti manent. 2. quod motum impreſſum ex vehementia affectuum attinet, reſpondimus ad id c. 2 unde eo ablegamus. 3. ſequeretur m. alios homines per ſpiritus ſuos ingredientes ciere poſſe in cadavere ſanguinem, cur enim ſpiritus interfectoris majorem habeant vim, quam aliorum, non video.

§. 12. Galeotti Martii ſententia, *quod tum occiſoris, tum occiſi ſpiritus*

tus

[illegible] ad alterum miſerint, & hinc ad præſentiam occiſoris [illegible] corpus [illegible], & inde ſanguinem moveant. Præter difficultates in ſuperioribus ſententiis jam animadverſas hæc abſurda continent 1. Spiritus occiſi ex occiſore egredientes ſimiliter ſanguinem commovere deberent, ac ſpiritus occiſoris in occiſo, quod tamen non compertum eſt, cum occiſores ſanguinem è naribus fudiſſe non legantur. 2. cum ipſi fateantur, hoc in illis tantùm locum habere, qui ſpiritus habeant fortiores, in illis non, qui debiliores & ſtatim flaceſcentes; ſanguinem ex illis non fluere, qui vehementi odio & iræ aliisque affectibus erga occiſorem non flagrarunt.

§. 13. Hi [illegible] aſſertores cauſarum manifeſtarum, quibus refutatis convertimus nos ad occultarum fautores, viſuri, quid illi poſſint.

§. 14. Dicimus autem [illegible] *ſanguinis profuſionem ab occultâ aliquâ qualitate non proficiſci.* Id quod jam deducturi ſumus. Sympathiæ patronos, quia non vidimus, nec eorum rationes magni momenti ſunt, refutationi illorum non inhærebimus; qui tamen eandem legere geſtit, adeat Conringium in Scrutinio [illegible] (fff) & Magirum in phyſ. peripat. (ggg)

§. 15. De Antipathia res eſt difficilior, antequam ergo in arenam cum ejus propugnatoribus deſcendam, quædam in genere præmittenda erit.

§. 16. Definitur communiter Antipathia *qualitas, qua rei naturalis, cum alia quadam [illegible] naturaliter inter ſe diſſident &c.* ex his deducimus 1. hanc diſſenſionem naturæ diſſentientium inſitam debere eſſe, ut adeoque iſte diſſenſus innatus, non [illegible] natura, non ab arte, aut aliunde profectus eſſe debeat. 2. quia hæc diſſenſio eſt naturalis, eam poſitis circumſtantiis neceſſariis ſemper agere. Nam cauſa naturalis poſitis ad actionem requiſitis non poteſt non agere.

§. 17. Hinc patet hanc ſanguinis effuſionem ad antipathiam referri non poſſe. Quia 1. illa inimicitia inter occiſum & occiſorem non eſt naturalis nec ipſorum naturæ connata, ſed ab aliis cauſis illata 2. cum aliud fundamentum præter ſe non habeat, adeoque cum illo naturali odio, quale illud-

Non amo te Voluſi &c.

non comparanda, quia hæc ex contingenti in homines introducitur. 3. non ſemper hic fluxus ſanguinis accidit, ſi vel maximè circum-

D cum-

(fff) c.l.p.6[illegible], (ggg) c.l.

e [illegible] ſtantiæ adfuerint, cum [illegible] & [illegible] ſtra interdum hunc [illegible] xum in præſentiâ [illegible] [illegible] igitur pluribus non indigeremus ad hanc ſententiam [illegible] videbimus tamen in ſpecie, quid allaturi ſint.

§. 18. Valeriola quidem *[illegible] ternam vim [illegible]* [illegible] dicit. Unde autem internam [illegible] [illegible] [illegible] illa occulta vis eſt? cur illa inter [illegible] [illegible] [illegible], & ſanguinem ſpiritus ſuos, in hoſtem volantes, [illegible] [illegible] volare in occiſorem? [illegible] d [illegible] adegere Valeriolam ut [illegible] loco tandem [illegible] *[illegible] DEI [illegible]*.

§. 19. Quod autem verſus [illegible] à Valeriola [illegible] tinet, exiſtimat Lambinus, *[illegible] non ſignificare, quod voluit Lucretius, [illegible]* [illegible] que [illegible] [illegible] quâ [illegible] Lucretium [illegible] loqui de vulnerato [illegible] ad priores verſus plane non collineent, [illegible] ligantur, cujus m. ſententiæ eſt [illegible].

§. 20. Ultimi de [illegible] e. Kircherus [illegible] [illegible] c [illegible], reſtant. Supponunt [illegible] [illegible] *[illegible] ſibi [illegible] [illegible] potentiam. [illegible]* [illegible] Quis [illegible] [illegible] ſtructuri [illegible] [illegible] [illegible] egredi [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible]
[illegible]

cunda & tertia, affectus & pathemata vehementia commovere ſanguinem, eamque commotionem etiam poſt mortem, pro diſpoſitione corporis, ſatis validam eſſe ad longum quandoque tempus, ut effectus edat illis ſimiles, qui à vivis profecti ſunt. Quarta, qualitatem quandam phyſicam occultam in corpore occiſi generari, quæ ſpiritus inimici averſetur, eosque corpore ſuo expellat.

§. 21. Ad hæc igitur reſpondemus breviter 1. utut concedamus, dari talem exhalationem, quæ ex occidente in occiſum ferantur, eas tamen corpus occiſi, imo ſanguinem ejus, in quo vis illa occulta ſpiritibus inimicis adverſa latet, intrare ad id credendum induci non poſſumus; quia illa occulta vis procul dubio id non admitteret, accedentibus militis vehementibus affectibus. 2. commotionem illam ſanguinis ex vehementibus pathematis prognatam ad eos tantum ſpectare, qui vehementioribus affectibus perturbati ſunt, adeoque infallibiliter eſſe [illegible], illam commotionem non pro diverſitate temperamentorum & corporum conſtitutionum diverſimode durare. quis enim credet in infantulo recens nato meliorem corporis diſpoſitionem eſſe quàm in adulto? cùm tamen ille poſt biennium demum ſanguinem ſtillarit. 3. hypotheſis de qualitatibus phyſicis contrariis in corporibus nihil roboris confert ſententiæ Kircheri & Schotti, cùm à Schotto adducta exempla loquantur de qualitatibus connatis, & à natura ortis, non à facultate intellectivâ & ſenſitivâ introductis, qualis hæc eſt. Sed plura in ſuperioribus refutatis huc applicari poſſunt, ut prolixiori non ſit opus cenſurâ, reliqua reſervamus diſcurſui.

§. 22. Ex his igitur videri poteſt quantopere quidam laboraverint, ut huic rei naturales cauſas aſſignarent, quas dum non invenerunt, alia, æquè dubia, ſuppoſuerunt, ut ſuas opiniones ſuperſtruere potuerint, de quibus audi elegantiſſima verba Excellentiſſimi Danhaweri mm) (quibus m. hoc caput claudimus) *Nugæ nugarum! Heliogabaleæ cœnæ, quæ convivarum famem accendunt magis, quàm reſtinguunt. animum ſpatio à rationum forma ſuſpendunt, non ſatiant, ut tandem ſi omnia in unum redigas, ad commune aſylum ignorantiæ remittamur. Illæ efficaces tenent, donec nunquam venturus veniat, qui cum ſuo modo luctantes exſolvat, & explicet experimentiæ antipathiæ, quæ nunc illis tentantibus ſatisfaciat, nunc deſtituat eoſdem; Secretum*

 Spiri

mm) [illegible] de mirac. p. 56. ſq.

ſympathia, quam inter latentem [illegible] apertam [illegible]. Qui enim [illegible] magis ac verò, ſi abſcindat [illegible] preſſa ad plures annos perſeverat [illegible] vero [illegible] utriuſque [illegible] est. [illegible] quum [illegible] ſanguis [illegible] dato motu [illegible] impetu inæquali [illegible] inæqualis [illegible] cur [illegible] datum [illegible] da, [illegible] fiat hujus generis [illegible].

CAP. V.

§ 1.

SUperest ut de [illegible] pauca [illegible] [illegible] [illegible] natural [illegible] [illegible].

§. 2. Argumentantur [illegible] *Quodcunque [illegible] est naturale. Atqui ſanguinis [illegible] [illegible].* Nihil etiam ap[illegible] extra [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] aliquod [illegible] plurimi ex ſupra [illegible] [illegible] non [illegible].

§. 3. Argumentantur porro: *[illegible] cauſa in natura [illegible] cauſa naturalis non datur [illegible] natura [illegible].* Major eſt [illegible]. Minorem [illegible] [illegible] demendum [illegible].

§. 4. [illegible] *talem [illegible] exempla [illegible] a [illegible]* [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible], ut exempla [illegible] ca[illegible] [illegible]

[illegible]

quorum, quod etiam quosdam ex præcipuis (Schottum nempe, Herſtium, Valerialam) noſtris adverſariis eò adduxiſſe arbitramur, ut in tandem in noſtrâ ſententiâ ultimum præſidium quæſiverint & cauſarum ſuarum infirmitatem agnoverint, ſi non in omnibus, certè aliquibus exemplis. Id quod teſtatur Salomon Alberus nnn) inquiens; *Quæ a Herſtio & ſcruto cum Franciſco Valeriola ſane quam argute [illegible] cogitata ſunt, falſa eſſe conſtat, ut ne ipſi quidem [illegible], ſtatim aliis ſatisfacere poſſe videantur.*

§. 5. Ad Objectionem Herſtii & Schotti, *non eſſe quærendas cauſas ſupernaturales, ubi in promtu ſint naturales*, Reſp. concedendo, non eſſe quærendam ſupernaturalem, ubi adſit naturalis, ſed illa naturalis fundamentum in re habeat, vera, & ad effectum producendum apta atq; ſufficiens ſit, neceſſe eſt. Id autem illarum cauſis denegavimus in antecedentibus.

§. 6. Sed inſtat Schottus ooo) *à Philoſopho alienum eſſe ad ſupernaturales cauſas confugere.* Reſp. à Philoſopho etiam eſt alienum, cauſas naturales quærere ubi non ſunt; ſicuti circa facilia hærere, ignorantiæ; ita circa ea, quæ vires naturæ transſcendunt, nimium curioſos eſſe, maximè arrogantiæ eſt; natura naturans terminos & limites poſuit naturæ naturatæ, quos ultra juſtum extendere, injuria eſt in ſupremam naturam.

§. 7. Quid autem impedit, cùm Deus, utpote qui homicidio maximè læditur, per quod ſc. magna naturæ vis infertur, variis mediis iiſque etiam quandoque ſupernaturalibus utatur, ad producendum homicidam (quod ferè omnes hiſtoricorum libri produnt) quo minus dicamus, hunc ſanguinis fluxum eſſe tale medium, quo prodere ſoleat homicidam.

§. 8. Diabolum autem cauſam eſſe hujus effuſionis, id quod quidam volunt, nobis probabile non videtur, cùm nulla ratio ſubſit, cur id diabolo potius, quàm Deo adſcribamus, cùm illa ſanguinis profuſio fiat ad bonum finem; nec, quod forte diabolus intendere poſſe, [illegible], inſontem ex hac ratione punitum eſſe, & præterea [illegible] diabolo ſit occultandus homicida.

§. 9. Notamus autem [illegible], & inſontem de homicidio ſuſpectum reddamus, [illegible] ipſi cre[illegible], cùm

nnn) in orat. de ſalore cruento. ooo) c l.

contingere poſſit, ut præſente [illegible] de [illegible] ſtricto, alius ex fluxu ſanguinis homicidii argui poſſit. Quod ſi [illegible] circumſtantiæ, quales à nobis in datis exemplis [illegible], non occaſio eas eſſe [illegible]damus. Controverſiam autem apud Jureconſultos celebrem, an fluxus hic indicium ſufficiens [illegible] ad [illegible] faciat, noſtram non facimus, ſed ad [illegible] cathedram ablegamus, [illegible].

§. 10. [illegible] fluxus autem non ſemper contingat, [illegible] apud Koru[illegible] [illegible] & Hieronymum Nymm[illegible] [illegible] Deus, ut liberrimum agens, ſua libertate utitur, vel quia [illegible] factis nocuus vel quia eum ad aliam pœnam reſervet, vel quia [illegible] provisè & involuntariè facta, vel quia ſufficienter ad [illegible] cælo [illegible], aliâ quadam ratione. Quare temere ad eum pr[illegible] eſſe non cenſeo.

§. 11. Cæterum qui plura de hac re legere geſtit, adeat [illegible] mag[illegible] (r) & ibi magno numero reperiet, qui de hac materiâ [illegible]. Item Delrii commen[illegible] ſuper Octav. Sen[illegible] [illegible] [illegible] (t) [illegible] (u) [illegible] (x) Noſtri enim inſtituti [illegible] cultatisque noſtræ [illegible] ſunt omnes excutere.

§. 12. Hi igitur termini, hi limites, hi cancelli ſunto. [illegible] dem [illegible] hæc ſunt, quæ pro modulo noſtro in [illegible] d[illegible] medi[illegible] ſi lectori ubi[illegible] ſatisfecimus, [illegible] [illegible] materia, quæ ſubactum ingenium [illegible] [illegible] & ut B. L. hoc qualiquale [illegible] [illegible] rogamus.

(p) [illegible] orat. de imag[illegible] [illegible] [illegible] xxx [illegible] c.1.p.413

Paralipomena.

I.

AD cap. II. §. 23. ad illa verba Horſtii: *[illegible] & veſtigium quoddam [illegible] communicantis [illegible] [illegible] &c.* Argumentamur: Quod utique ipſum ſolùm non habet vim ſanguinem cæterendi. Illius

illius quoque umbra & veſtigium ſolùm non habet vim ſanguinem exciendi. Atqui commotio humorum & permutatio ipſa ſolùm non habet vim ſanguinem exciendi. E. neque ejus umbra & veſtigium. Major probatur, quia veſtigium & umbra non tranſcendunt ſphæram potentiæ illius, cujus umbra & veſtigium ſunt. Minor ex eo patet, quia 1. ſequeretur, talem vehementem commotionem & permutationem humorum, ex aliis etiam actionibus, & non ſolùm ex pugnâ cum hoſte de vitâ, ortam, ſanguinem ciere. 2. illa commotio in interfecto, cum hoſte adhuc contendente, non legitur, è naribus, ore, aliisque locis patentibus, ſanguinem expuliſſe.

2. Ad § 3. cap. 3. notamus, Cœlium Rhodiginum vocem *miraculi* non ſumſiſſe *ſpecificè*; ſed *etymologicè*, pro re admiranda:

3. Ad § 4. dicti capitis. An hæc ſit ſententia Aponenſis, dubito: cùm Melander d. l. p. 466. dicat: *Conciliatorem* (ſive Aponenſem) *hoc ex motu & voluntate divinæ juſtitiæ provenire, atteſtari.* Et videtur etiam Schottus dubitaſſe de hâc re; quicquid tandem ſit, ſi vel maximè Aponenſis ſententia hæc non ſit, refutamus tamen, quia ipſe procul dubio ex aliis citavit.

4. Sic etiam de allegato Bodini ſtatuo, ex ejus enim verbis non colligo eum in hâc ſententiâ fuiſſe.

5. Quod

5. Quod Bonaciolus pro confirmandâ ſuâ ſententiâ affert, nempe: *Arabem Avenzoar, à medico defuncto, in ſomnio, optimũ oculo ſuo ægroto anti præſidium accepiſſe;* non confirmat ſententiam ejus, cum illud aliunde, quàm ab animâ defuncti acciderit.

6. Ad.c.3 §.18 Schottus olim in eâ fuit ſententiâ, vel caſui vel judicio DEI arcano adſcribendum eſſe hunc fluxum, uti patet ex l.12. Phyſ.curioſ.c.8.pag. 1551. Sed poſteà ab eâ diſceſſit. in mag. nat. c.x.

7. Notandum ad cap. IV. §. 20. Kircherum & Schottũ in hoc à ſe invicem diſtare, quòd Kircherus *qualitates ſanguini inexiſtentes ut & ſpiritui pro diſpoſitione corporis, jam ad longum, jam ad breve tempus in corpore mortuo permanere;* aſſerat. Schottus vero iiſdem breve tempus aſſignet. Quare tertiam ibidem hypotheſin ad ſolum Kircherum extendi & reſtringi velim.

F I N I S.